

Särredovisning för VA-verksamheten år 2025

Fastställelsebeslut och tillgänglighet

Enligt vattentjänstlagen (§ 50) skall särredovisningen årligen fastställas av huvudmannen och göras tillgänglig för abonnenterna. Vid sitt sammanträde den 30 mars 2026 fastställde kommunfullmäktige i Norsjö kommun denna särredovisning för VA-verksamheten avseende år 2025. Särredovisningen görs tillgänglig genom publicering på kommunens hemsida.

Innehållsförteckning

Förvaltningsberättelse	3
Verksamheten.....	3
Betydande händelser under året	3
Mål	4
Finansiella mål	4
Ekonomi	4
Investeringar.....	5
Taxor	6
Verksamhetsmått.....	8
Finansiella rapporter.....	8
Redovisningsprinciper.....	8
Intäkter från VA-taxan	8
Investeringsfond	9
Materiella och immateriella anläggningstillgångar	9
Finansnetto	10
Avsättning pensioner.....	10
Fördelning av gemensamma kostnader	11
Resultaträkning (tkr)	12
Balansräkning (tkr).....	13
Noter (tkr).....	14

Förvaltningsberättelse

Verksamheten

Vatten- och avloppsverksamheten (VA) i Norsjö kommun är organiserad under Kommunstyrelsen inom verksamhetsområdet Kommunal utveckling med ledningsfunktion, direkt personal samt administration som delas med annan verksamhet i kommunen. Antal anställda i VA-verksamheten den sista december 2025 var 4 personer varav 4 män och 0 kvinnor.

VA-verksamheten ansvarar för produktion och distribution av dricksvatten, avledning och rening av avloppsvatten samt drift, underhåll och förnyelse av verksamhetens anläggningar. Dricksvatten produceras i åtta egna vattenverk inom kommunen. Avloppsvatten renas i ett (1) avloppsreningsverk i Norsjö, ett (1) i Bastuträsk och sex mindre reningsverk i kommunens byar. VA-ledningsnätet (avser huvudledningar) består av cirka 99 km vattenledningar, 62 km spillvattenledningar, 33 km dagvattenledningar, 13 pumpstationer, och 15 LTA-pumpstationer (lätt trycksatt avloppspump för att trycka avloppsvatten till spillvattennätet).

VA-verksamheten ska uppfylla de krav och villkor som ställs enligt Lagen om allmänna vattentjänster, Miljöbalken och tillstånd meddelade enligt Miljöbalken samt i Livsmedelsverkets dricksvattenföreskrifter. Norsjö kommuns fullmäktige har inte fastställt särskilda mål för VA-verksamheten förutom att driftbudgeten ska klaras utan kommunala medel. Däremot omfattas VA-verksamheten av kommunens övergripande mål.

Betydande händelser under året

Vattentornet i Bastuträsk togs åter i drift under november efter att det brandskadades år 2023. Arbetet har omfattat betydande reparationer, saneringar och återuppbyggnad av skadade delar. Samtliga åtgärder har slutförts och ersättning från försäkringsbolaget har betalats ut.

Under 2025 har fyra vattenläckor inträffat, samtliga på kommunens huvudledningsnät.

Projektering inför kommande utbyte och övergång till digitala vattenmätare genomfördes under tredje och fjärde kvartalet. Under november–december genomfördes konkurrensutsättning och inköp av nya vattenmätare samt tillhörande system för vattenavläsning via SSS.

I beslut daterat 2023-11-29 förlängde Miljöprövningsdelegationen provotiden för Norsjö avloppsreningsverk. Under 2025 genomfördes omfattande utredningsarbete och en ansökan om slutgiltiga villkor lämnades in till mark- och miljödomstolen. Miljöprövningsdelegationen har därefter fastställt slutliga villkor för utsläpp av totalfosfor till vatten från reningsverket. Arbetet med provotidsutredningen pågick kontinuerligt under hela året.

En arbetsmiljöinriktad insats utfördes under 2025 vid Bastuträsk reningsverk. Arbetet omfattade tömning och rengöring av en äldre cistern samt transport av innehållet till godkänd deponi. Åtgärden genomfördes med hänsyn till både eventuella arbetsmiljörisiker och potentiell miljöpåverkan, detta utreds fortfarande.

Ett långdraget luktproblem i personalutrymmen på Norsjö reningsverk har utretts under året. Tidigare har en mögelskada sanerats men det har trots detta funnits misstanke om inomhusmiljöproblem. Omfattande mätningar har genomförts och prover har analyserats. Inga behov av ytterligare åtgärder har dock kunnat konstateras.

Mål

Finansiella mål

Mål	Utfall
Verksamheten ska budgeteras och genomföras inom ramen för VA-taxan, det vill säga utan tillskott av kommunala medel. Överuttag och underuttag ska regleras under de närmaste tre åren.	Årets resultat blev ett underskott med 1545 tkr. Inga balanserade överskott återstår från tidigare och därför belastar underskottet kommunens resultaträkning.

Ekonomi

Utfallet på totala intäkter uppgick till 13 700 tkr, varav avgiftsintäkter 12 358 tkr och försäkringsutbetalning 1 342 tkr. Jämfört med föregående år har därmed de totala avgiftsintäkterna ökat med 1 954 tkr.

Kostnaderna uppgick till 15 246 tkr vilket är 2 621 tkr mer än budgeterat och en ökning med 3 953 tkr från föregående år. Största kostnadsökningen jämfört med föregående år är främst mottagningsavgift för kemikalier från en gammal cistern, även inköp av digitala vattenmätare och VVS arbete kopplat till vattentornet i Bastuträsk. Störst budgetavvikelse finns inom övriga främmande tjänster.

Ekonomisk utveckling fem år, tkr	2025	2024	2023	2022	2021
Intäkter	13 700	10 404	9 521	9 120	9 359
Driftkostnader exkl. personalkostnader	-9 921	-6 311	-6 481	-6 022	-5 495
Personalkostnader	-3 066	-2 890	-2 931	-2 836	-3 040
Avskrivningar	-1 425	-1 291	-1 165	-1 121	-1 008
Finansnetto	-833	-801	-315	-245	-270
Resultat före reglering	-1 545	-889	-1 371	-1 104	-454
Över-/underskottsreglering	0	0	227	1 104	454
Redovisat resultat	-1 545	-889	-1 144	0	0

Investeringar

Årets investeringar uppgick till 671 tkr vilket är i linje med budget. I ett av projekten ingår det en del som avser gator och det har uteslutits i summeringen och i tabellerna nedan.

Summa investeringar per år, tkr	2025	2024	2023	2022	2021
Årets investering	671	3 202	3 487	5 625	4 414

En sammanställning av årets projekt finns i denna tabell.

Investeringar 2025, tkr	Budget	Utfall	Avvikelse	Status
VA/gata 2022-2032 (35 mnkr)	132	132	0	Pågår.
Skrapor Mellansedimentering ARV	425	426	-1	Klart.
Avloppsreningsverk styrsystem	112	114	-2	Klart.
Summa	669	671	-3	

Av årets tre planerade projekt är två färdigställda och ett pågår. Bytet av slamskrapor i mellansedimenteringen i Norsjö avloppsreningsverk slutfördes i början på året. Åtgärden blev särskilt akut då ena skrapan havererade i september 2024. Även första delen av projektet med nytt styrsystem har färdigställts under året, denna investering har föranletts av prövotidsutredningen.

Det fleråriga VA/gata-projekt som startades 2022 har fortlöpt men i något lägre takt än planerat. Målet är att fortsätta förnya ledningsnätet för ca 2 miljoner årligen men under 2025 har endast gatuarbeten genomförts då investeringar har pausats på grund av likviditetsbrist i förvaltningen.

Taxor

Kommunfullmäktige beslutade att VA-taxan skulle höjas med i snitt ca 11-16 procent för året. Den 1 januari 2025 förändrades hur kostnaderna i VA-taxan beräknas och fördelas. Vissa kunder får minskade kostnader, medan de ökar för andra. Taxan förändrades utifrån rekommendationer från den nationella medlems-organisationen Svenskt Vatten. Förändringarna gjordes dels för att på ett bättre sätt följa VA-lagstiftningen, dels för att få till en mer rättvis kostnads-fördelning. Hur förändringarna slår i kronor och ören beror på typ av fastighet.

Exempel Taxehöjning VA

Typhus A

Avser fastighet med friliggande enbostadshus, tomtyta 800 m². Fastigheten är ansluten till vatten, spill- och dagvatten. Vattenförbrukning 150 m³ /år.

	Månad	År
Taxa 2024	791,66 kr	9 500 kr
Taxa 2025	916,66 kr	11 000 kr
Höjning	125 kr	1 500 kr

Typhus B

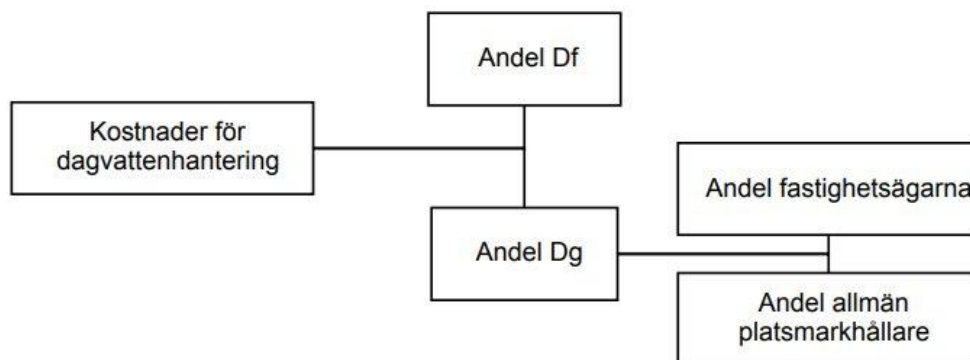
Avser lägenhet i flerbostadshus som är anslutet till dricksvatten, spillvatten och dagvatten. 15 lägenheter, tomtyta 800 m², vattenförbrukning 2 000 m³ /år.

	Månad	År
Taxa 2024	638,41 kr	7 661 kr
Taxa 2025	710,83 kr	8 530 kr
Höjning	72,42 kr	869 kr

Nyttan av de olika vattentjänsterna har tidigare varit kopplad till samma avgiftsparametrar oavsett vattentjänst och framför allt har antalet lägenheter (numera bostadsenheter) styrt avgiftens storlek. Ju fler bostadsenheter desto större nytta och högre avgift. Denna nytto- men också kostnadsfördelnings-princip har en tydlig koppling till vattenförsörjning och spillvattenhantering. Dimensioneringen styrs till stor del av hur många bostadsenheter (och därmed personekvivalenter) som ska försörjas av vatten eller spillvatten-anläggningen. När det gäller dagvattentjänsterna är kopplingen till just antalet bostadsenheter (eller personekvivalenter) inte lika självklar. Dimensioneringen av dagvattenanläggningen styrs av helt andra parametrar såsom till exempel regnintensitet, yta och avrinningskoefficienter. Allt större utmaningar med stora dagvattenflöden och mer intensiva regn har en tydligare koppling till stora ytor och främst då hårdgjorda ytor. Ju större ytor som ansluts till den allmänna anläggningen desto större dagvattenutmaning

för huvudmannen. Just yta som parameter har därför bedömts vara ett mer rättvisande mått på dagvattennyttan än antalet bostadsenheter. Ju större yta som ansluts desto större nytta av dagvattenanslutningen. Större ytor medför också högre kostnader för huvudmannen i och med att en mer omfattande dagvattenanläggning krävs.

Det står uttryckligen i Lagen om allmänna vattentjänster (LAV) (26, 27 och 30 §§) att kostnaden för att hantera dagvatten från allmän platsmark (Dg) ska delas mellan inte bara fastighetsägarna utan också med allmän platsmarkhållare. Det innebär att det i LAV finns särskilda krav på redovisning av kostnader och intäkter för dagvatten. Dagvatten från fastighetsmark (Df) och dagvatten från allmän platsmark (Dg) leds i de allra flesta fall bort i samma dagvattenanläggning. Därför har en fördelning tagits fram som i första hand speglar nyttan av de olika tjänsterna, men som också tar hänsyn till kostnaderna de orsakar. Kostnaderna för att leda bort dagvatten från allmän platsmark ska dessutom delas mellan fastighetsägare och allmän platsmarkhållare. Figuren visar denna fördelning.

Avgifter för vatten utan mätning har också plockats bort från taxan från 2025 då alla fastigheter som grund ska ha vattenmätare. En enhetlig schablon om 250m³ har införts för de fastigheter där huvudmannen beslutat att vattenförbrukningen inte ska bestämmas genom mätning. Observeras bör att fritidshus och andra fastigheter utanför verksamhetsområde som anslutits med avtal inte omfattas av taxan.

Verksamhetsmått

I genomsnitt har 1048 meter ledningsnät (huvudledningar för vatten, spillvatten och dagvatten) lagts om per år mellan 2021-2025. Under 2025 har endast återställningsarbeten och beläggning samt mindre ledningsförnyelse utförts vilket påverkar förnyelsetakten negativt. Det genomsnittliga ledningsutbytet under åren 2021–2025 motsvarar en förnyelsecykel på cirka 95 år. Det innebär att kommunen i snitt har haft en förnyelsetakt på omkring 1,05 % per år, baserat på ledningsnätets totala längd på 99 kilometer.

Nyckeltalsutveckling fem år	2025	2024	2023	2022	2021
Omlagda Vattenledningar, m	30	179	360	370	1 400
Omlagda Spillvattenledningar, m	20	54	290	345	1 700
Omlagda Dagvattenledningar, m	0	132	170	170	0
Nylagda ledningar, m	0	0	0	0	0
Totalt omlagda ledningar, m	70	365	820	885	3 100
Ledningsnätets förnyelsetakt, år	1414	531	237	221	63
Antal vattenläckor	4	14	17	4 (även 3 i avlopp)	8
Producerad mängd vatten, tm ³	227	224	236	244	263

Finansiella rapporter

Redovisningsprinciper

Verksamhetens resultat- och balansräkning har upprättats i enlighet med Lagen om kommunal redovisning och de rekommendationer som lämnas av Rådet för kommunal redovisning, samt med beaktande av Lagen om allmänna vattentjänster. En fullständig beskrivning av Norsjö kommuns redovisningsprinciper återfinns i kommunens årsredovisning.

Nedan följer en beskrivning av väsentliga redovisningsprinciper för VA-verksamheten. VA-verksamheten utför inga uppdrag utanför verksamhetens huvudmannauppdrag enligt vattentjänstlagen, varför inga kostnader och intäkter som uppstår behöver särredovisas från huvudmannauppdraget.

Intäkter från VA-taxan

Prissättning för försäljning av verksamhetens tjänster regleras i VA-lagen av självkostnadsprincipen. VA-taxan fastställs av kommunfullmäktige året före budgetåret, vanligen i oktober.

Från och med 2017 hanteras VA-verksamhetens överuttag som en särskild post i balansräkningen och ska regleras inom de närmaste tre åren. Överuttag kan regleras genom taxesänkning eller ökad användning av nödvändiga resurser. Underuttag regleras genom taxehöjning eller skattebidrag. Den senaste treårsperioden före år 2017 var det sammanlagda resultatet -37 tkr, vilket inte kommer att regleras.

Vid nyanslutning av enstaka abonnenter intäktsredovisas hela avgiften år 1. Vid exploatering av nya områden periodiseras och intäktsförs anslutningsavgifterna successivt och i takt med att investeringsutgiften kostnadsförs (avskrivs).

Investeringsfond

Enligt vattentjänstlagens § 30 får medel avsättas till en fond för framtida nyinvesteringar om investeringen finns i en fastställd investeringsplan, den är kalkylerad och att det framgår när medlen är avsedda att tas i anspråk samt att planen innehåller de upplysningar som i övrigt behövs för att bedöma behovet av avsättningens storlek. Investeringen skall komma hela kollektivet tillgodo.

VA-verksamheten har för närvarande ingen investeringsfond men det finns en rad utmaningar som verksamheten behöver avsätta resurser till att arbeta vidare med nästkommande budgetår. tex:

- Arbetsmiljö och säkerhet
- NIS 2 och säker digitalisering
- Säkerhetsskydd
- Miljöskydd
- Avloppsdirektivet
- Nödvattenhantering
- Eftersatt underhåll

Materiella och immateriella anläggningstillgångar

Det bokförda värdet för materiella och immateriella anläggningstillgångar värde utgörs av anskaffningsvärde minskat med avskrivningar.

Anläggningstillgångar skrivs av systematiskt över tillgångens bedömda nyttjandeperiod. Linjär avskrivningsmetod används för samtliga typer av materiella och immateriella tillgångar. Avskrivning sker från och med den tidpunkt då tillgången är färdig att tas i bruk. Tillgångar avsedda för stadigvarande bruk eller innehav med en nyttjandeperiod om minst 3 år

klassificeras som anläggningstillgång om beloppet överstiger gränsen för mindre värde. Gränsen för mindre värde har satts till ett (1) prisbasbelopp. Komponentavskrivningar tillämpas där det är relevant.

Följande avskrivningstider tillämpas normalt:

Anläggningstyp	Avskrivningstid
Mark	obegränsad livslängd
Vatten och avloppsledningar	50 år
Övriga markanläggningar	25-50 år
Komponentindelade byggnader	10-100 år
Övriga byggnader	20-50 år
Maskiner, tekniska anläggningar	5-40 år
Inventarier	3-15 år
Bilar, andra transportmedel	5-15 år
Immateriella anläggningstillgångar	5 år eller avtalstid

Finansnetto

VA-verksamheten har inga externa lån knutna till sig. Investeringar har hittills finansierats genom kommunens likvida medel. Varje månad beräknas med anledning av det en kalkylränta som belastar verksamheten för de anläggningstillgångar som har ett oavskrivet bokfört värde. Kalkylräntan följer SKR:s rekommenderade räntesats som var 2,5 procent under 2025.

Avsättning pensioner

Avsättning av pensionsskuld är inte upptagen i balansräkningen. Pensionskostnader belastar resultatet genom personalomkostnadspålägg som ingår i personalkostnaden som har fördelats till VA-verksamheten.

Fördelning av gemensamma kostnader

Norsjö kommuns VA-verksamhet är en del av kommunstyrelsens förvaltning och VA-verksamheten samnyttjar därför olika resurser med andra verksamheter i kommunen. För att redovisa ett rättvisande resultat för verksamheten fördelas gemensamma kostnader till VA-verksamheten. Enligt Vattentjänstlagen (§ 50) skall principerna för denna fördelning framgå av särredovisningen.

Vilka och hur gemensamma kostnader fördelas till VA-verksamheten framgår i nedanstående tabell.

Typ av gemensam resurs	Fördelningsnyckel	Kommentar
Kommunfullmäktige och kommunstyrelse	Fördelas ej	
Ekonomiadministration	Årligt fastställt belopp	All ekonomisk administration för VA inkl. fakturering och kravhantering
Personaladministration och övrig administration	Fördelas ej	
Arbetsledning	Procentuell fördelning	Del av 2 personer
Ledning	Procentuell fördelning	Del av 2 personer, enhetschef och verksamhetschef
VA-personal	Faktisk lönekostnad och kringkostnader	Lön för driftpersonal och ingenjör bokförs direkt inom VA-verksamheten.
Övriga gemensamma maskin- och personal-resurser	Årligt fastställd schablon	Kommunens verkstad, traktorer, övriga maskiner samt lastbil
Städ	Prislista	Liten omfattning
IT, kopiatorer och telefoni	Prislista	Fördelas per dator, maskin och anknötning
Bilpoolsbilar	Prislista	Per nyttjad tid och mil

Resultaträkning (tkr)

Ingår i kommunens resultat- och balansräkning

Resultaträkning (tkr)	Not	2025	2024
Verksamhetens intäkter			
Verksamhetens externa intäkter		1 563	54
Brukningsavgifter		11 229	9 571
Anläggningsavgifter		0	0
Periodisering av årets anläggningsavgifter		0	0
Periodisering av tidigare års anläggningsavgifter		0	0
Förändring av investeringsfond		0	0
Interna intäkter		908	779
Förändring av kortfristig skuld till abonnentkollektivet		0	227
Summa intäkter		13 700	10 404
Verksamhetens kostnader			
Verksamhetens externa kostnader		-11 182	-7 869
Interna kostnader		-1 806	-1 333
Avskrivningar		-1 425	-1 291
Summa kostnader		-14 413	-10 493
Verksamhetens resultat	1	-713	-88
Skatteintäkter	2	1 545	889
Finansiella intäkter		0	0
Finansiella kostnader		-833	-801
Resultat efter finansiella poster		0	0
Extraordinära poster		0	0
Årets resultat		0	0

Balansräkning (tkr)

Ingår i kommunens resultat- och balansräkning

Balansräkning (tkr)	Not	2025	2024
Anläggningstillgångar			
Immateriella tillgångar			
Immateriella tillgångar	3	0	0
Materiella anläggningstillgångar			
Mark, byggnader och tekniska anläggningar	4	33 332	34 038
Maskiner och inventarier	5	51	57
Summa anläggningstillgångar		33 383	34 096
Omsättningstillgångar			
Kundfordringar kommunen		0	0
Kundfordringar externt		1 445	1 438
Förutbetalda kostnader och upplupna intäkter		184	292
Summa omsättningstillgångar		1 629	1 731
Summa tillgångar		35 012	35 826
Eget kapital och skulder			
Eget kapital			
		0	0
Skulder			
<i>Långfristiga skulder</i>			
Skuld kommunen		34 050	34 947
Investeringsfond		0	0
Förutbetalda intäkter från anläggningsavgifter		0	0
<i>Kortfristiga skulder</i>			
Leverantörsskulder		784	676
Upplupna kostnader och förutbetalda intäkter		179	203
Skuld för överuttag av brukningsavgifter		0	0
Summa skulder		35 012	35 826
Summa eget kapital, avsättningar och skulder		35 012	35 826

Noter (tkr)

Not 1 Resultatreglering				2025	2024
Sammanlagt resultat senaste treårsperioden				-3 578	-2 033
	Årets utfall före justering	Återförda överuttag	Årets resultat		
Resultat år 2023	-1 371	227	-1 144		
Resultat år 2024	-889	0	-889		
Resultat år 2025	-1 545	0	-1 545		
Not 2 Skatteintäkter				2025	2024
Budgeterade skatteintäkter				0	0
Skatteintäkter över/under budget				1 545	889
Skatteintäkter, över (+), under (-)				1 545	889
Not 3 Immateriella tillgångar				2025	2024
Ingående bokfört värde				0	0
Omklassificeringar				0	0
Avskrivningar				0	0
Utgående bokfört värde				0	0
Not 4 Mark byggnader och tekniska anläggningar				2025	2024
Ingående bokfört värde				34 038	32 121
Årets nyanskaffningar				671	3 202
Omklassificeringar				0	0
Försäljning/utrangering				0	0
Avskrivningar				-1 378	-1 285
Utgående bokfört värde				33 332	34 038
Not 5 Maskiner, inventarier, fordon				2025	2024
Ingående bokfört värde				57	64
Årets nyanskaffningar				0	0
Försäljning/utrangering				0	0
Avskrivningar				-6	-6
Utgående bokfört värde				51	57

NORSJÖ
kommun

Besöksadress: Storgatan 67
Postadress: 935 81, Norsjö
Telefon: 0918-140 00
E-post: info@norsjo.se
Hemsida: www.norsjo.se

[@norsjo](https://twitter.com/norsjo)

[@norsjokommun](https://www.instagram.com/norsjokommun)

www.facebook.com/mittnorsjo